

CÓ HAY KHÔNG CÂY ĂN THỊT NGƯỜI?

Charles Robert Darwin

Cây ăn thịt người từ lâu đã là nỗi ám ảnh đối với nhiều người. Sinh thời, nhà sinh vật học vĩ đại Charles Robert Darwin (1809-1882), cha đẻ của thuyết tiến hóa đã

Charles Robert Darwin

Cây ăn thịt người từ lâu đã là nỗi ám ảnh đối với nhiều người. Sinh thời, nhà sinh vật học vĩ đại Charles Robert Darwin (1809-1882), cha đẻ của thuyết tiến hóa đã bỏ ra 15 năm để nghiên cứu về những loại cây có khả năng ăn thịt người.

Từ cây ăn thịt

Không giống như động vật, cây cối có thể tự tạo ra thức ăn cho mình. Chúng lấy carbon dioxide từ không khí, nước ngầm dưới đất, ánh sáng quang hợp từ mặt trời. Tuy nhiên ngoài những thứ đó, khoáng chất cũng rất cần thiết cho sự phát triển của cây cối.

Có một vài loại cây lấy khoáng chất bằng cách trở thành cây ăn thịt - carnivorous plant. Theo tiếng Latinh carnivorous nghĩa là meat-eating (ăn thịt). Chúng không lấy khoáng chất từ đất mà bằng cách bẫy và ăn thịt động vật. Phần lớn nạn nhân của cây ăn thịt người là côn trùng. Cây lấy chất dinh dưỡng từ xác những con vật xấu số đó để tiếp tục phát triển.

Cây ăn thịt có nhiều phương cách để bẫy động vật. Cây nắp ấm (Pitcher plants) có lá mọc như một chiếc bình với một chiếc mũ để mở. Bên trong chiếc bình là những chất có mùi ngọt rất hấp dẫn côn trùng. Một cọng nhỏ dẫn từ mũ xuống ruột bình khiến côn trùng có thể bò sâu vào nắp bình.

Tuy nhiên cọng nhỏ đó và thành bình rất trơn khiến côn trùng khi bò vào sẽ bị trượt ngã xuống, chất nhầy bám vào cánh khiến chúng không bay được và cũng không bò được lên. Và chất nhầy nằm ở cuối bình sẽ phân hủy xác côn trùng thành thức ăn giúp cây có thêm chất dinh dưỡng.

Cây loa kèn vàng (the yellow trumpet) thì có một cách khác để nhử động vật. Bên trong lá của hoa loa kèn vàng có một chất ngọt khiến côn trùng rất thích nhưng khi ăn vào chúng sẽ bị tê liệt và rơi vào đáy hoa rồi bị phân hủy thành chất dinh dưỡng cho cây.

Cây gọng vó (sundew) thì dùng mật hoa dụ côn trùng đậu vào cánh hoa. Cánh hoa gọng vó có hàng loạt những sợi tóc nhỏ rất nhạy cảm với chất dính bọc quanh. Khi côn trùng đậu vào, những sợi tóc đó sẽ cuộn vào nạn nhân và chất keo dính sẽ khiến côn trùng không thể thoát được. Sau đó những sợi tóc đó sẽ phủ lớp keo quanh người côn trùng khiến chúng bị chết ngạt. Quá trình phân hủy từ chất nhớt đó sẽ biến xác côn trùng thành bữa ăn ngon cho cây gọng vó.

Loài cây ăn thịt kỳ lạ nhất có lẽ là cây Venus flytrap có tên khoa học là *Dionaea muscipula*. Loài cây này chỉ mọc ở vùng Carolina. Lá cây có hình hai nắp chai úp vào nhau với hàm răng tua tủa. Bên trong lá cây là hai sợi tóc rất nhạy cảm. Chỉ cần côn trùng đậu và chạm vào hai sợi tóc này, lá cây lập tức úp lại khiến cho côn trùng không thể thoát ra. Bên trong, chất phân hủy sẽ trào ra giết chết nạn nhân và biến chúng thành chất sinh dưỡng cho cây.

Đến cây ăn thịt người

Vậy có loại cây ăn thịt nào có khả năng ăn thịt người hay không? Trên thực tế câu trả lời là không. Loài cây ăn thịt lớn nhất là cây *Nepenthes*. Nó mọc ở vùng Đông Nam Á và có kích thước tới 50 feet (15m). Cây *Nepenthes* có khả năng bắt côn trùng lớn và thậm chí là cả những động vật nhỏ như chuột và cóc nhái. Chất phân hủy của cây *Nepenthes* phun ra có thể tích lên tới 1 gallon (gần 4 lít). Nông dân thường trồng cây *Nepenthes* quanh những ruộng lúa của họ để chống lại chuột bọ ăn lúa. Không có loài cây ăn thịt nào đủ lớn để ăn thịt người cả. Vậy huyền thoại về cây ăn thịt người đến từ đâu?

Loài cây gây ra những lời đồn đại về cây ăn thịt người là cây *Amorphophallus titanum* thường được biết với một cái tên khác là "hoa xác chết". *Amorphophallus titanum* là loài cây có hoa lớn nhất, có mùi mạnh nhất và trông hình dáng khá dữ tợn. Hoa của cây *Amorphophallus titanum* có thể dài tới 9 feet (gần 3m) và có mùi rất khó chịu như mùi thịt thối đang bị phân hủy. Mùi đó thu hút ong và khi ong đậu lên, phấn hoa sẽ rơi xuống rào rào khiến con ong không bay được và rơi vào đáy hoa rồi bị phân hủy thành thức ăn của cây.

Loài cây *Amorphophallus titanum* có nguồn gốc từ Indonesia. Điều đặc biệt là khi mang cây này đi trồng ở những vùng đất khác như Mỹ thì cây không nở hoa nữa. Chỉ duy nhất có một cây *Amorphophallus titanum* nở hoa vào năm 1937 tại Thảo Cầm viên New York. Khi hoa nở, cánh hoa dài ra 4 inches (10cm) mỗi ngày. Chính vì hình dáng to lớn và mùi thịt thối nên cây *Amorphophallus titanum* đôi khi bị coi là cây ăn thịt người.

Điều trớ trêu là loài cây có khả năng "ăn thịt người" được nêu trên không những chưa ăn được ai mà lại đang bị chính loài người tiêu diệt. Việc mở rộng diện tích cây trồng và canh tác những loài cây ăn quả đã đe dọa nghiêm trọng đến sự sinh tồn của những loài cây ăn thịt.